

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

Názory občanů na politický systém v ČR - únor 2014

Technické parametry

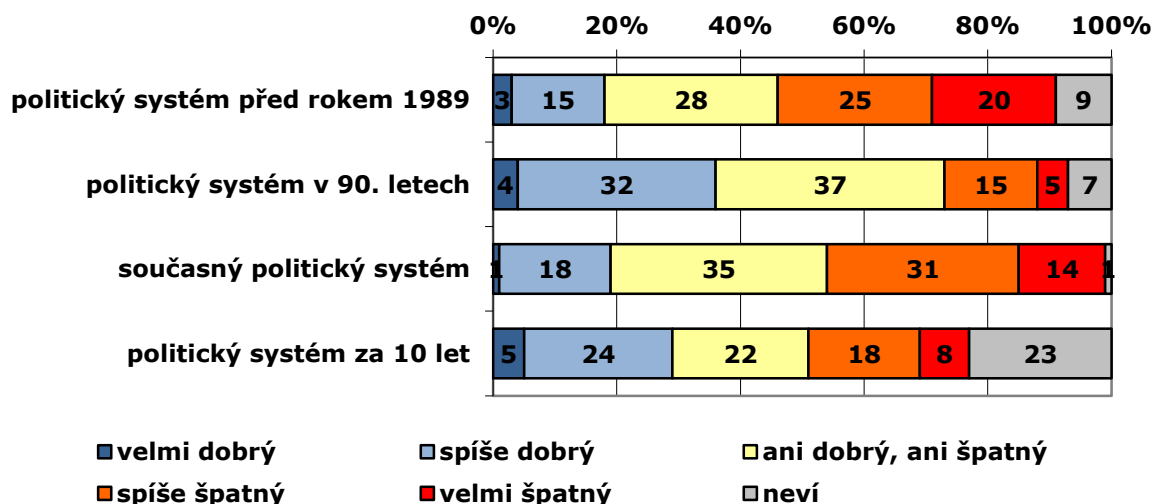
Výzkum:	<i>Naše společnost, v14-02</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>3. – 10. 2. 2014</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1081</i>
Počet tazatelů:	<i>258</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PD.9b, PD.55</i>
Zveřejněno dne:	<i>6. března 2014</i>
Zpracoval:	<i>Naděžda Čadová</i>

V únorovém šetření Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., zjišťovalo názory českých občanů na politický systém v České republice a na to, do jaké míry lze náš politický systém považovat za demokratický.

Nejprve jsme požádali všechny respondenty, aby zhodnotili politický systém v naší zemi před listopadem 1989, politický systém po roce 1989, tj. v 90. letech, a současný politický systém a aby se vyjádřili k tomu, jaký politický systém bude podle jejich názoru v naší zemi za 10 let.¹

¹ Otázka: „Lidé mají různé názory na politický systém ve své zemi. Jak byste Vy hodnotil politický systém u nás před listopadem 1989? Jak byste hodnotil politický systém u nás po roce 1989, tj. v 90. letech? Jak byste hodnotil současný politický systém? A jaký očekáváte, že bude náš politický systém za 10 let?“

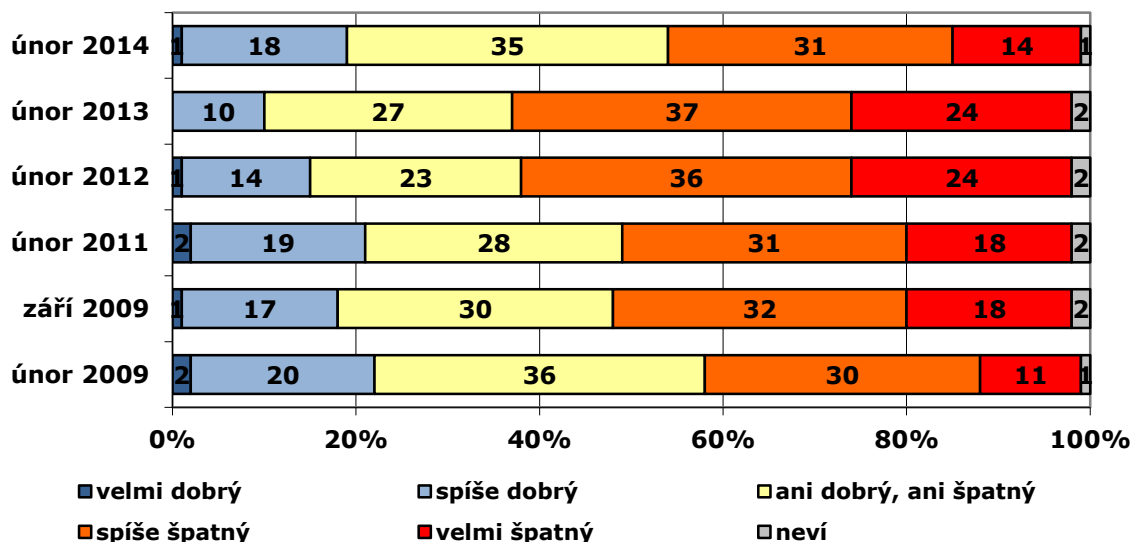
Graf 1: Hodnocení vývoje politického systému v ČR (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., *Naše společnost 3. – 10. 2. 2014*, 1081 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 1 ukazuje, že z hodnocení politického systému v ČR v minulosti, v současnosti a s výhledem na příštích 10 let vycházejí nejlépe 90. léta, která vyvolávají největší podíl pozitivních (36 %) a neutrálních názorů (37 %) a naopak nejmenší podíl názorů negativních (20 %). Politický systém před rokem 1989 označila za dobrý necelá pětina dotázaných (18 %), 28 % ho považuje za ani dobrý, ani špatný a necelá polovina (45 %) ho považuje za špatný. Současný politický systém hodnotí necelá pětina občanů jako dobrý (19 %), více než třetina jako ani dobrý, ani špatný (35 %) a necelá polovina respondentů (45 %) ho označila za špatný. Podíl českých občanů spokojených s politickým systémem před rokem 1989 (celkem 18 % jej označilo za dobrý) a se současným politickým systémem je prakticky shodný (za dobrý ho označilo 19 % dotázaných). Shodný je v případě politického systému před rokem 1989 a současného politického systému také podíl dotázaných označujících tyto systémy za špatné (shodně 45 % dotázaných). Představa o politickém systému v ČR za 10 let je optimističtější než hodnocení současného systému (29 % pozitivních, 22 % neutrálních názorů), celkem pochopitelně častější je zde také odpověď „neví“ (24 %).

Časové srovnání vývoje názorů veřejnosti na současný politický systém nabízí graf 2. Současný politický systém je hodnocen výrazně pozitivněji, než tomu bylo před rokem, a podíl pozitivního hodnocení je v současnosti také větší, než tomu bylo v únoru 2012. Současné hodnocení je tak srovnatelné s tím, jak politický systém hodnotili občané v únoru 2011 a v únoru a září 2009.

Současný politický systém je statisticky významně častěji hodnocen jako velmi špatný lidmi deklarujícími špatnou životní úroveň své domácnosti, nezaměstnanými, důchodci, lidmi staršími 60 let a vyhraněnými zastánci levice, zejména pak příznivci KSČM.

Graf 2: Hodnocení současného politického systému v ČR (časové srovnání v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 10. 2. 2014, 1081 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Všem respondentům jsme dále předložili desetibodovou škálu, kde bod 1 znamenal „úplnou diktaturu“ a bod 10 „úplnou demokracii“. Respondenty jsme nejprve požádali, aby na této škále určili bod, kde by chtěli, aby se nacházel politický systém v naší zemi. Dále respondenti měli zařadit náš politický systém v současnosti a nakonec měli zkusit odhadnout, kde se podle jejich názoru bude politický systém v naší zemi nacházet za pět let.² V tabulce 1 jsou zachyceny průměrné hodnoty.

Tabulka 1: Zařazení politických systémů na škále od 1 „úplná diktatura“ do 10 „úplná demokracie“ – průměrné hodnoty

	prosinec 2004	únor 2007	únor 2009	únor 2014
ideální politický systém u nás	7,94	7,80	7,91	7,65
náš politický systém v současnosti	6,47	6,22	6,16	6,20
náš politický systém za 5 let	7,35	6,79	6,72	6,73

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 10. 2. 2014, 1081 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Nejblíže pólu znamenajícího „úplnou demokracii“ má podle výpovědí respondentů politický systém, který by si v naší zemi přáli. O něco vzdálenější pólu „úplná demokracie“ je politický systém, jaký podle mínění respondentů bude v této zemi panovat za 5 let. Nejdále z hodnocených politických systémů se od „úplné demokracie“ (a tedy nejblíže k pólu „úplná diktatura“) nachází náš politický systém v současnosti. Pro všechny tři hodnocené politické systémy ovšem platí, že se nacházejí blíže k pólu „úplná demokracie“ než k pólu „úplná diktatura“.

² Znění otázky: „Předložím Vám škálu od 1 do 10, kde 1 znamená „úplná diktatura“ a 10 „úplná demokracie“. Kde byste chtěl, aby byl na této škále náš politický systém? Kam byste na škále umístil náš politický systém v současnosti? Kam byste na škále umístil politický systém v naší zemi, jak bude podle Vás vypadat za pět let?“